

Bruselis, 2016 07 05
COM(2016) 439 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
DĖL IŠORĖS VEIKSMŲ GARANTIJŲ FONDO IR JO VALDYMO 2015 METAIS**

{SWD(2016) 220 final}

Turinys

1.	Ižanga	3
2.	Fondo finansinė būklė 2015 m. gruodžio 31 d.....	4
2.1.	Fondo finansiniai srantai	4
2.2.	Svarbios operacijos	5
2.3.	Svarbios operacijos po ataskaitos datos	5
2.4.	Ataskaitų pateikimas	5
2.4.1.	Ataskaitų rengimo pagrindas	5
2.4.2.	2015 m. gruodžio 31 d. Fondo finansinės ataskaitos, parengtos prieš konsoliduotąsias finansines ataskaitas	6
3.	Mokėjimai iš Fondo ir į Fondą.....	8
3.1.	Mokėjimų iš bendrojo biudžeto į Fondą teisinis pagrindas	8
3.2.	Mokėjimai iš bendrojo biudžeto arba į bendrąjį biudžetą per finansinius metus.....	9
3.2.1.	Fondo atidėjinių sudarymas	9
3.2.2.	Palūkanos iš Fondo likvidaus turto investicijų	9
3.2.3.	Įplaukos iš finansinių operacijų	10
3.2.4.	Pagrindinės veiklos įplaukos ir išlaidos	11
4.	Fondo įsipareigojimai	11
4.1.	Neįvykdyti mokėjimai.....	11
4.2.	EIB atlygis.....	11

1. IŽANGA

2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (kodifikuota redakcija) (toliau – reglamentas)¹ buvo įsteigtas Išorės veiksų garantijų fondas (toliau – Fondas), skirtas atlyginti Sąjungos kreditoriams, jeigu Europos Sąjungos suteiktų arba garantuotų paskolų gavėjai nevykdytų savo įsipareigojimų. Vadovaudamasi reglamento 7 straipsniu, Komisija patikėjo Fondo finansinį valdymą Europos investicijų bankui (EIB) pagal 1994 m. lapkričio 25 d. Bendrijos ir EIB susitarimą, kuris vėliau buvo iš dalies pakeistas 1996 m. rugsėjo 23 d., 2002 m. gegužės 8 d., 2008 m. vasario 25 d. ir 2010 m. lapkričio 9 d. (toliau – Susitarimas).

Pagal Reglamento 8 straipsnį reikalaujama, kad Komisija iki kitų metų gegužės 31 d. pateiktų Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams kiekvienų finansinių metų Fondo būklės ir jo valdymo ataskaitą.

Šioje ataskaitoje kartu su Komisijos tarnybų darbiniu dokumentu pateikiama ši informacija. Ji grindžiama EIB pateiktais duomenimis, kaip numatyta susitarime.

¹ OL L 145, 2009 6 10, p. 10. Reglamentas kodifikavo ir panaikino 1994 m. spalio 31 d. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiantį Išorės veiksų garantijų fondą.

2. FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ 2015 M. GRUODŽIO 31 D.

Fondo finansinė būklė – tai visų finansinių srautų suma nuo Fondo įsteigimo 1994 m.

2.1. Fondo finansiniai srautai

Bendra Fondo suma – 2 343 091 110,14 EUR (žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento priedą: Garantijų fondo finansinės ataskaitos 2015 m. gruodžio 31 d., kaip pateikė EIB). Nuo Fondo įsteigimo šią finansinių srautų sumą sudaro:

Garantijų fondas	Suma 2015 12 31	Suma 2014 12 31	Pokytis 2014–2015 m.
Biudžeto įnašai į Fondą	4 000 358 104,00	3 743 236 312,00	257 121 792,00
vėlesnių metų grynosios pajamos	940 394 573,31	908 051 618,54	32 342 954,77
iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų išieškotos Fondo išmokėtos sumos	578 854 353,78	578 854 353,78	-
kitų mokėtinų sumų pasikeitimas	23 101 194,04	23 084 839,03	16 355,01
mokesčiai už pavėluotai išieškotas sumas (2002 m.)	5 090 662,91	5 090 662,91	-
pareikalavus apmokėtos garantijos	-705 104 452,97	-644 939 881,42	-60 164 571,55
reikalavimų sumos, mokėtinos iš Fondo išteklių (įskaitant panaudotas, bet dar neapmokėtas garantijas)	-2 531 726 712,72	-2 531 726 712,72	-
portfelio vertinimo patikslinimas pagal TFAS vertinimą	32 123 387,79	56 101 855,45	-23 978 467,66
Fondo balansinė vertė (Iš viso turto)	2 343 091 110,14	2 137 753 047,57	205 338 062,57

2015 m. Fondo balansinė vertė padidėjo maždaug 205 mln. EUR. Tokį pokytį lėmė šie veiksniai:

Didinantys

- 257 mln. EUR dydžio biudžeto įnašas (atidėjinių suma), siekiant koreguoti Fondą iki 9 % planuojamos sumos
- 32 mln. EUR finansinių operacijų grynosios pajamos

Mažinantys

- Fondo intervencija, siekiant padengti Sirijos neįvykdytus mokėjimus, kurių bendra suma sudarė 60 mln. EUR.
- Portfelio vertės sumažėjimas 24 mln. EUR dėl jos koregavimo pagal rinkos vertę.

2.2. Svarbios operacijos

- (1) Nuo 2011 m. lapkričio mėn. EIB susiduria su įsiskolinimais, susijusiais su Sirijos valstybės paskolomis. Todėl pagal ES ir EIB garantijos susitarimą iki 2015 m. gruodžio 31 d. EIB pateikė ES garantijų fondui 29 reikalavimus, kurių bendra suma sudaro 225,1 mln. EUR. (žr. 4.1 punktą „Neįvykdyti mokėjimai“).
- (2) 2015 m. vasario mėn. biudžeto įnašas į Fondą buvo apskaičiuotas pagal Reglamento 3 ir 5 straipsnius.

Reglamento² 3 straipsnyje nustatyta, kad Fondo suma turi siekti 9 % visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų nuo kiekvienos operacijos, pridėjus nesumokėtas palūkanas.

Reglamento 5 straipsnyje nurodyta, kad iš biudžeto į Fondą $n + 1$ metais pervestina suma apskaičiuojama remiantis n metų pradžioje apskaičiuotu planuojamos sumos ir Fondo grynojo turto vertės skirtumu $n - 1$ metų pabaigoje.

Kad Fondo suma sudarytų 9 % visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų, į 2016 m. biudžetą buvo įtraukta 257,1 mln. EUR suma, skirta Fondo atidėjiniams. 2014 m. gruodžio 31 d. planuojama suma, atitinkanti 9 % bendros neįvykdytų garantuotų paskolų operacijų sumos (26 353,2 mln. EUR), siekė 2 371,8 mln. EUR. 2014 m. gruodžio 31 d. planuojamos sumos ir Fondo grynojo turto (2 114,7 mln. EUR) skirtumas sudarė 257,1 mln. EUR.

Šios sumos buvo paprašyta Fondo 2016 m. atidėjiniams ir 2015 m. lapkričio mėn. Taryba ir Europos Parlamentas ją patvirtino, tvirtindami 2016 m. biudžetą. Vėliau ji pripažinta Fondo iš biudžeto gautina suma.

- (3) 2015 m. vasario mėn. Fondui iš biudžeto pervesta 144,4 mln. EUR suma, atitinkanti 2015 m. atidėjinių sumą (žr. išsamią informaciją 3.2.1 punkte „Fondo atidėjiniai“).

2.3. Svarbios operacijos po ataskaitos datos

2016 m. vasario mėn. Fondui iš biudžeto pervesta 257,1 mln. EUR suma, atitinkanti 2016 m. atidėjinių sumą.

2.4. Ataskaitų pateikimas

2.4.1. Ataskaitų rengimo pagrindas

Fondo finansinės ataskaitos (taip pat finansinės ataskaitos, parengtos prieš konsoliduotąsias finansines ataskaitas) parengtos vadovaujantis Europos Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintomis apskaitos taisyklėmis, visų pirma 11 apskaitos taisykle „Finansinės priemonės“, kaip paaiškinta Komisijos tarnybų darbiniam dokumente.

² Reglamente numatyta, kad Fondo dengiamoms operacijoms, susijusioms su narystės siekiančiomis šalimis, ES garantijos bus taikomos ir po įstojimo. Tačiau nuo tos dienos tai bus nebe ES išorės veiksmai – operacijos bus finansuojamos tiesiogiai iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto, o ne iš Fondo.

2.4.2. 2015 m. gruodžio 31 d. Fondo finansinės ataskaitos, parengtos prieš konsoliduotąsias finansines ataskaitas

Fondo ataskaitos, rengiamos prieš konsoliduotąsias finansines ataskaitas, yra rengiamos siekiant įtraukti apskaitos operacijas, kurios neįtrauktos į EIB parengtas Fondo finansines ataskaitas (žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą), todėl bendra Fondo turto vertė, nurodyta EIB parengtose finansinėse ataskaitose (2 343 091 110,14 EUR), skiriasi nuo bendros Fondo turto vertės, nurodytos finansinėse ataskaitose, parengtose prieš konsoliduotąsias finansines ataskaitas (2 107 985 583 EUR). Iki tol, kol Fondui bus grąžintos visos mokėtinos sumos, į finansines ataskaitas, parengtas prieš konsoliduotąsias ataskaitas, įtraukiamos visos mokėtinos įsiskolinimo sumos ir už pavėluotus mokėjimus sukaupti delspinigiai (2015 m. gruodžio 31 d. visiškai nuvertėję), taip pat kitos apskaitinės sukauptos sąnaudos³. Taip metų pabaigoje būtų parengtos visos finansinės Fondo ataskaitos, įtrauktinos į ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Finansinėse ataskaitose, parengtose prieš konsoliduotąsias ataskaitas, į trumpalaikį turtą įtraukta laikina dar neapmokėta 22 016 265 EUR EIB gautina suma už reikalavimus apmokėti garantiją ir su ja susijusios sumos, o EIB išlieka Sirijos kreditoriumi, kol reikalavimas bus apmokėtas. Į trumpalaikius įsipareigojimus įtraukta dar neapmokėta 22 763 789 EUR suma, mokėtina EIB už reikalavimus apmokėti garantiją, ir su ja susijusios sumos.

Garantijų fondas. Balansas, sudarytas prieš konsoliduotąsias ataskaitas

Balansu, sudarytu prieš konsoliduotąsias ataskaitas, pasirengiama balanso konsolidavimui ES konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose. Pagrindiniai punktai paaiškinti balanso pastabose.

³ Kitos apskaitinės sukauptos sąnaudos apima valiutos kurso skirtumus ir EIB mokėtinus išieškojimo mokesčius.

Balansas. Turtas

	2015 m. gruodžio 31 d.	2014 m. gruodžio 31 d.
ILGALAIKIS TURTAS	1 614 233 483	1 499 128 901
Finansinis turtas	1 614 233 483	1 499 128 901
TRUMPALAIKIS TURTAS	493 752 100	517 361 813
Finansinis turtas	387 792 573	346 281 423
Gautinos sumos	22 016 264	23 147 185
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	83 943 262	147 933 205
IŠ VISO TURTO	2 107 985 583	2 016 490 714

Balansas. Įsipareigojimai

	2015 m. gruodžio 31 d.	2014 m. gruodžio 31 d.
ĮNAŠŲ MOKĖTOJŲ IŠTEKLIAI	2 082 760 780	1 991 699 974
Europos Komisijos įnašas	1 211 509 598	1 067 100 081
Tikrosios vertės rezervas	32 123 388	56 101 855
Nepaskirstytosios pajamos	839 127 794	868 498 038
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	-	-
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	25 224 803	24 790 740
Mokėtinos sumos	25 224 803	24 790 740
IŠ VISO ĮNAŠŲ MOKĖTOJŲ IŠTEKLIŲ + ĮSIPAREIGOJIMŲ	2 107 985 583	2 016 490 714

Balanso pastabos

- Į „Trumpalaikes gautinas sumas“ įeina paskolų sumos, kurias pareikalauta grąžinti, bet jos dar negrąžintos (mokėjimas 2016 m. sausio–kovo mėn.) ir susijusios sumos.
- Nuosavo kapitalo „Nepaskirstytosios pajamos“ ir Komisijos tarnybų darbiniam dokumente nurodytos Fondo finansinės būklės skirtumas susidarė dėl paskesnio pareikalautų lėšų grąžinimo ir baudų mokėjimo į Fondą.
- Į „Trumpalaikes mokėtinas sumas“ įtraukti balanso dieną nesumokėti garantijos reikalavimai, susijusios sumos, sukaupti EIB mokėtini išieškojimo mokesčiai, EIB valdymo komisiniai ir audito mokesčiai.

Garantijų fondas. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaita, parengta prieš konsoliduotąsias ataskaitas

Kaip ir balansas, prieš konsoliduotąsias ataskaitas rengiama ekonominės veiklos rezultatų ataskaita įtraukiama į ES konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

	2015 m.	2014 m.
Pagrindinės veiklos įplaukos	477 789	263 355
Pagrindinės veiklos išlaidos	(1 591 683)	(1 516 968)
PAGRINDINĖS VEIKLOS REZULTATAS	(1 113 894)	(1 253 614)
Finansinės įplaukos	40 109 123	35 209 330
Finansinės išlaidos	(68 365 473)	(149 238 663)
FINANSINIS REZULTATAS	(28 256 350)	(114 029 333)
EKONOMINIS METŲ REZULTATAS	(29 370 244)	(115 282 947)

Ekonominės veiklos rezultatų ataskaitos pastabos

- Finansines išlaidas sudaro perimtų paskolų vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su neįvykdytais mokėjimais (žr. 4.1 skirsnį)

3. MOKĖJIMAI IŠ FONDO IR Į FONDĄ

Šiame skirsnyje paaiškintas finansinių srautų judėjimas į Fondą ir iš jo.

3.1. Mokėjimų iš bendrojo biudžeto į Fondą teisinis pagrindas

Reglamentu užtikrinamas veiksmingesnis biudžeto išteklių panaudojimas: lėšos atidedamos į Fondą atsižvelgiant į nustatytą negrąžintų garantuotų paskolų dydį. Didėjant neįvykdytų įsipareigojimų sumai, taip pat didės ES biudžeto įnašas, kurio reikia planuojamai Fondo sumai išlaikyti.

Planuojama suma yra 9 % Bendrijų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų nuo kiekvienos operacijos, pridėjus nesumokėtas palūkanas, įskaitant visas susijusias operacijas (EIB, MFP ir Euratomo paskolas) už ES ribų. Planuojamos sumos ir Fondo grynojo turto vertės skirtumas bus pervestas iš biudžeto eilutės 01.03.06 „Garantijų fondo atidėjiniai“ į Fondą, arba susidarius pertekliui išmokėtas iš Fondo į biudžetą.

3.2. Mokėjimai iš bendrojo biudžeto arba į bendrąjį biudžetą per finansinius metus

3.2.1. Fondo atidėjinių sudarymas

Remiantis 2013 m. gruodžio 31 d. neįvykdytų garantuotų paskolų operacijų duomenimis (23 609,2 mln. EUR), 144,4 mln. EUR suma 2015 m. Europos Sąjungos bendrojo biudžeto išlaidų suvestinėje buvo įtraukta į 01.03.06 biudžeto eilutę „Garantijų fondo atidėjiniai“. 2015 m. vasario mėn. ši suma viena operacija buvo išmokėta Fondui iš biudžeto.

3.2.2. Palūkanos iš Fondo likvidaus turto investicijų

Investicijų politika

Fondo likvidus turtas investuojamas laikantis valdymo principų, nustatytų Susitarimo priede su pakeitimais⁴. Atitinkamai 20 % Fondo lėšų turi būti skirta trumpalaikėms (iki vienerių metų) investicijoms. Šioms investicijoms priskiriamos kintamos palūkanų normos vertybiniai popieriai, neatsižvelgiant į jų išpirkimo terminą, ir fiksuotos palūkanų normos vertybiniai popieriai, iki kurių išpirkimo termino lieka daugiausia vieni metai, nepaisant jų pradinio išpirkimo termino. Kad būtų išlaikyta įvairių priemonių, užtikrinančių reikiamą likvidumą, pusiausvyra, ne mažiau kaip 100 mln. EUR laikoma kaip pinigų rinkos priemonės, visų pirma banko indėliuose.

Iki 80 % Fondo lėšų gali būti investuota į obligacijų, kurių likęs terminas ne ilgesnis kaip 10 metų ir 6 mėnesiai nuo mokėjimo datos, portfelį. Vidutinė visų Fondo turto investicijų trukmė negali viršyti 5 metų. Investuojant į obligacijas reikėtų laikytis kai kurių konkrečių kriterijų, kaip antai likvidumo, kredito kokybės, kitų sandorių šalių tinkamumo ir koncentracijos ribų. Siekiant užtikrinti tinkamą rizikos diversifikavimą, į vieno emitento obligacijas investuota suma negali viršyti 10 % visos portfelio nominalios vertės.

Veiklos rezultatai

2015 m. dėl makroekonominių sąlygų ir labai palankios pinigų politikos palūkanų normos mažėjo ir dažnai buvo neigiamos.

2015 m. Fondo absoliučioji grąža buvo +0,47 % ir viršijo lyginamąjį standartą 0,9 baziniais punktais. Fondo lyginamasis standartas daugiausia sudarytas iš iBoxx indeksų (visų pirma „EUR Eurozone Sovereign“ ir „EUR Collateralized Covered“ indeksų) ir „Euribid“ indekso trumpalaikėms pozicijoms.

Teigiamus Fondo veiklos rezultatus 2015 m. daugiausia lėmė trumpalaikių obligacijų pajamingumo kreivės gale sumažėjimas (daugiau informacijos apie tų metų įvykius žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1.4.2. skirsnyje „Veiklos rezultatai“).

⁴ Iš dalies pakeista 1996 m. rugsėjo 23 d. Papildomu susitarimu Nr. 1, 2002 m. gegužės 8 d. Papildomu susitarimu Nr. 2, 2008 m. vasario 25 d. Papildomu susitarimu Nr. 3 ir 2010 m. lapkričio 9 d. Papildomu susitarimu Nr. 4.

3.2.3. Įplaukos iš finansinių operacijų

2015 m. palūkanų, gaunamų iš grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų, vertybinių popierių ir sukauptos perimtų paskolų palūkanų pajamos iš viso buvo 40 109 123 EUR, šią sumą sudarė:

Aprašymas	2015 m.	2014 m.
Pinigų ir pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos	17 621	267 136
Trumpalaikių indėlių palūkanos	6 496	263 229
Einamųjų banko sąskaitų palūkanos	11 125	3 907
Parduoti laikomo turto palūkanų pajamos	24 226 548	29 274 967
Parduoti laikomo turto portfelio palūkanos	29 814 016	30 590 691
Premija (diskontas)	(5 587 468)	(1 315 724)
Vertybinių popierių skolinimo veiklos pajamos	115 810	99 651
Realizuotas pelnas iš finansinio turto pardavimo	9 176 574	1 162 567
Sukauptos perimtų paskolų palūkanos	6 572 571	4 405 009
Palūkanos iš Fondo likvidaus turto finansinių investicijų	40 109 123	35 209 330

3.2.4. Pagrindinės veiklos įplaukos ir išlaidos

Pagrindinės veiklos rezultatas sudarė –1 113 894 EUR, į kuriuos įeina 861 228 EUR EIB valdymo mokesčių, 190 955 EUR kitų veiklos išlaidų (daugiausia saugojimo mokesčių), 39 500 EUR išorės audito mokesčių, 477 789 EUR nerealizuoto valiutos keitimo pelno iš perkeltų paskolų ir 500 000 EUR sukauptų EIB išieškojimo mokesčių (didžiausia sutarta suma).

4. FONDO ĮSIPAREIGOJIMAI

Fondo įsipareigojimai atitinka visus Fondo vykdytinus finansinius įsipareigojimus.

4.1. Neįvykdyti mokėjimai

- Reikalavimai Garantijų fondui dėl neįvykdytų mokėjimų

Pablogėjus situacijai Sirijoje, Užsienio reikalų taryba, Europos Parlamentas ir Taryba 2011 m. priėmė keletą sprendimų dėl šios šalies. Visų pirma, jie uždraudė EIB išmokas, susijusias su esamais paskolų susitarimais, taip pat sustabdė EIB techninės pagalbos paslaugų sutartis Sirijoje vykdomiems valstybės projektams. Po to ribojamosios priemonės buvo įtrauktos į 2012 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 36/2012 su pakeitimais.

Todėl nuo 2011 m. gegužės mėn. EIB nesiėmė vykdyti naujų finansavimo operacijų, o visos išmokos ir techninės pagalbos paslaugos Sirijos Arabų Respublikai nuo 2011 m. lapkričio mėn. sustabdytos iki kitų nurodymų.

Nors pastaraisiais metais Sirija laiku mokėjo savo paskolas Bankui, nuo 2011 m. lapkričio mėn. Sirijos valstybės skolos mokėjimai EIB vėluoja. Todėl pagal ES ir EIB garantijos susitarimą EIB iki 2015 m. gruodžio 31 d. pateikė ES garantijų fondui 29 reikalavimą, kurių bendra suma sudaro 225,1 mln. EUR. Mokėjimas pagal tris paskutinius reikalavimus (22,1 mln. EUR) turėjo būti atliktas 2016 m. pirmą ketvirtį.

- Įvykiai po ataskaitos datos

Iki 2016 m. vasario mėn. buvo pateiktas papildomas reikalavimas dėl neatliktų mokėjimų Sirijoje, kurių bendra suma sudaro 7,8 mln. EUR.

4.2. EIB atlygis

EIB atlygį sudaro valdymo mokesčiai ir išieškojimo mokesčiai. Iš valdymo mokesčių padengiamos Fondo valdymo išlaidos. Iš išieškojimo mokesčių padengiamos EIB išieškojimo veiklos pagal pateiktus reikalavimus, kai nevykdomi įsipareigojimai, kuriems taikoma ES garantija EIB finansinei veiklai už Sąjungos ribų, išlaidos.

2002 m. gegužės 8 d. Susitarimo antrajame papildomame susitarime nustatyta, kad Banko atlygis turi būti apskaičiuojamas taikant mažėjančius metinius mokesčių koeficientus kiekvienai Fondo turto daliai. Atlygis skaičiuojamas remiantis metiniu Fondo turto vidurkiu.

2015 m. nustatytas 861 228 EUR EIB atlygis, kuris įtrauktas į ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą, o balanse nurodytas kaip sukauptos sąnaudos (įsipareigojimai).

EIB mokėtini išieškojimo mokesčiai apskaičiuojami remiantis 2014 m. liepos mėn. Komisijos ir Banko pasirašytu susitarimu dėl išieškojimo. 2015 m. pabaigoje sukaupta išieškojimo mokesčių suma siekė 1 560 285 EUR.